

Międzynarodowa działalność KRS - Spotkania, wizyty i konferencje

Rafał Michalczewski

Ostatnie miesiące 2008 roku były wyjątkowo bogate w spotkania dwustronne oraz konferencje. Krajowa Rada Sądownictwa gościła w tym okresie delegacje zagranicznych Rad Sądownictwa i organizacji międzynarodowych.

W dniach 28-30 października 2008 r. na zaproszenie Krajowej Rady Sądownictwa w Warszawie z 3-dniową wizytą roboczą przebywała delegacja Rady Sądownictwa Holandii w skład której weszli: pan sędzia Erik van den Emster, Przewodniczący Rady Sądownictwa Holandii; pan sędzia Joost van Dijk, członek Rady Sądownictwa Holandii, pan Jacques van Velzen, członek Rady Sądownictwa Holandii; pani Marja van Kuijk, Sekretarz Generalny i Dyrektor Biura Rady Sądownictwa Holandii; pan Arnold Cunes, Sekretarz Biura Rady Sądownictwa Holandii ds. stosunków międzynarodowych. Delegacji towarzyszyli członkowie Rady: pan sędzia Roman Kęska - Wiceprzewodniczący KRS, pani sędzia Irena Piotrowska - Szef Biura KRS, pani sędzia Barbara Godlewska-Michalak – rzecznik prasowy, pani sędzia Ewa Stryczyńska członek KRS, pan sędzia Marek Celej dyrektor Wydziału Prawnego Biura KRS. W programie wizyty znalazły się m. in. spotkania gości z: Ministrem Sprawiedliwości, Pierwszym Prezesem Sądu Najwyższego i Prezesem Naczelnego Sądu Administracyjnego.

W trakcie spotkania z Przewodniczącym KRS sędzią Stanisławem Dąbrowskim, które odbyło się w siedzibie Rady, delegacja zapoznała się z zakresem kompetencji Krajowej Rady Sądownictwa, jej pozycją ustrojową i składem osobowym. Obiektem zainteresowania była m.in. ilość spraw, którymi zajmują się sędziowie w poszczególnych wydziałach sądów, oraz system ich mianowania i promocji, jak również poziom zarobków sędziowskich w porównaniu do innych profesji prawniczych. Członkowie KRS przedstawili również różnice pojawiające się w funkcjonowaniu poszczególnych sądów, biorąc pod uwagę chociażby wielkość miasta, czy też instancję sądu. Goście zapoznali się z działalnością wyżej wymienionych instytucji, w tym także z ich orzecnictwem w wybranych sprawach. Delegacja z Holandii przedstawiła z kolei schemat organizacyjny funkcjonowania Rady Sądownictwa Holandii oraz jej skład i zadania. Przedstawiono również dane związane z działalnością sądów i ich finansowaniem. Dokonano bilansu podobieństw i różnic występujących między holenderskim a polskim modelem sądownictwa.

Wizyta w Ministerstwie Sprawiedliwości i spotkanie z podsekretarzem stanu Jackiem Czają było okazją do uzyskania informacji na temat organizacji polskiego wymiaru sprawiedliwości oraz roli ministerstwa w nadzorze sądów i kontaktach międzynarodowych.

Podczas wizyty w Naczelnym Sądzie Administracyjnym Prezes prof. dr hab. Janusz Trzcíński przedstawił historię sądownictwa administracyjnego w Polsce. Omówiono również charakterystykę poszczególnych Izb Sądu oraz Biura Orzecznictwa i Kancelarii Prezesa, a także zasady funkcjonowania obecnego modelu sądów administracyjnych. Goście przedstawili z kolei dane dotyczące ilości spraw oraz orzecznictwa w sprawach administracyjnych.

Drugi dzień wizyty poświęcony był w dużej mierze zapoznaniu się z działalnością polskich sądów w praktyce. Goście zagraniczni uczestniczyli w rozprawie sądowej w Izbie Cywilnej Sądu Najwyższego. Po krótkim spotkaniu ze składem orzekającym delegacja z Holandii została przyjęta przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego prof. dr hab. Lecha Gardockiego. Wymieniono się doświadczeniami z zakresu organizacji i funkcjonowania tej instytucji w obu krajach, omówiono podobieństwa i różnice. Szczególne zainteresowanie gości wzbudziły kwestie związane z Izbą Wojskową SN.

Ostatnim akordem wizyty było uczestnictwo w rozprawie sądowej w Sądzie Okręgowym Warszawa-Praga w Warszawie oraz spotkanie z Prezes Sądu, panią Lidią Malik.

Wizyta gości z Holandii była elementem i kontynuacją Programu Wymiany między członkami Rad Sądownictwa koordynowanego przez Europejską Sieć Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości (EJTN).

W dniu 27 listopada 2008 r. odbyło się spotkanie Przewodniczącego KRS z delegacją ekspertów ze Światowej Unii Sędziów, przebywających w Polsce na zaproszenie Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”, w składzie: pan Björn Solbakken (Norwegia), pan Lothar Junemann (Niemcy) i pan Martin Steenbeek (Holandia). Stowarzyszenie „Iustitia” reprezentowali: pani sędzia Irena Kamińska, pani sędzia Katarzyna Gonera oraz pani sędzia Dorota Marszałkowska. Krajową Radę Sadownictwa reprezentowali: Przewodniczący pan sędzia Stanisław Dąbrowski, Szef Biura KRS pani sędzia Irena Piotrowska, pan sędzia Marek Celej. Tematyką spotkania były zagrożenia dla niezależności oraz prawidłowego funkcjonowania sądownictwa płynące z odmowy powołania grupy kandydatów na stanowisko sędziowskie, wstrzymania niektórych kolejnych powołań oraz niskich zarobków sędziów. Zwrócono uwagę na niepokojące zjawisko odchodzenia młodych sędziów z zawodu z uwagi na realny spadek wynagrodzeń i pogarszające się kwalifikacje kandydatów na stanowiska

sędziowskie. Dyskutowano nad możliwym rozwojem sytuacji i ewentualnymi rozwiązaniami mogącymi zahamować negatywne tendencje.

* * *

Jesienią 2008 r. członkowie Krajowej Rady Sądownictwa brali także udział w wielu konferencjach, zjazdach i seminariach, tak w kraju, jak i za granicą. Podejmowali współpracę z innymi organizacjami międzynarodowymi związanymi z szeroko rozumianym wymiarem sprawiedliwości w celu zapoznania się z dorobkiem prawnym innych państw oraz współuczestniczenia w tworzeniu nowych regulacji odnoszących się do sądownictwa.

W dniach 22-23 października 2008 r. odbył się w Warszawie II Kongres Sędziów Polskich, w których na zaproszenie Krajowej Rady Sądownictwa udział wzięli również przedstawiciele organizacji międzynarodowych – Przewodniczący Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa (ENCJ) sir John Thomas, który wygłosił wykład na temat statusu sędziego i zadań rad sądownictwa w poszczególnych krajach europejskich oraz Wiceprzewodniczący Rady Konsultacyjnej Sędziów Europejskich, pan Orlando Afonso, którego wystąpienie poświęcone było pozycji sędziego w Europie.

W dniach 12-14 listopada 2008 r. odbyło się 9. posiedzenie plenarne Rady Konsultacyjnej Sędziów Europejskich (CCJE). Krajową Radę Sądownictwa reprezentowała pani sędzia Irena Piotrowska, która uczestniczyła czynnie w tworzeniu corocznej opinii CCJE (Nr 11 [2008]), poświęconej jakości orzecznictwa. W trakcie posiedzenia zajmowano się również opinią na rok 2009, dotyczącą relacji między sędziami a prokuraturą. Omówiono także plan współpracy z Radą Konsultacyjną Prokuratorów Europejskich (CCPE) i innymi organizacjami związanymi z wymiarem sprawiedliwości.

*Udział Krajowej Rady Sądownictwa w pracach Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa
(ENCJ) w drugiej połowie 2008 roku*

Współpraca KRS w ramach Sieci ENCJ od lipca do grudnia 2008 roku koncentrowała się na:

- **tworzeniu Biura Stałego Sieci,**
- **uczestnictwie w spotkaniach Komitetu Sterującego oraz Rady Wykonawczej Sieci ENCJ,**
- **koordynacji prac i udziale w pracach grup roboczych Sieci ENCJ.**

1) W 2008 r. nastąpiło ukoronowanie zapoczątkowanego w 2007 r. procesu tworzenia Biura Stałego Sieci ENCJ, będącego efektem uzyskania 22 listopada 2007 r. osobowości prawnej przez ENCJ. W tworzeniu regulacji dotyczących funkcjonowania Biura Stałego, w ramach spotkań Komitetu Przygotowawczego (Drafting Committees) uczestniczył członek KRS, pani sędzia Teresa Flemming-Kulesza. Owocem prac Komitetu Przygotowawczego było wypracowanie statutu Biura Stałego.

Otwarcie Biura Stałego zaplanowano na styczeń 2009 r. Na uroczystość otwarcia zaproszeni zostali przedstawiciele Komisji Europejskiej.

2) Krajowa Rada Sądownictwa, jako członek Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa (uzyskanie członkostwa przez KRS miało miejsce w 2004 r.) regularnie bierze udział w odbywających się kilka razy do roku spotkaniach Komitetu Sterującego ENCJ, który składa się z 8 członków - przedstawicieli Krajowych Rad Sądownictwa (wybory do Komitetu Sterującego przeprowadzono w Budapeszcie podczas VI Zgromadzenia Ogólnego w dniach 22-23 maja 2008 r., Przewodniczącym Komitetu ENCJ został Lord John Thomas, a do Komitetu Sterującego weszły: Węgry, Polska, Belgia, Hiszpania, Francja, Holandia, Dania, Włochy).

W dniach 6-7 lipca 2008 r. w Londynie odbyło się posiedzenie Komitetu Sterującego, w którym uczestniczyli: Wiceprzewodniczący KRS - pan sędzia Ryszard Pęk oraz pani sędzia Teresa Flemming-Kulesza. Podczas spotkania omówiono sprawę Biura Stałego i wybrano członków Rady Wykonawczej (Executive Board), która sprawuje pieczę nad prawidłowym funkcjonowaniem Biura Stałego, jest odpowiedzialna za funkcjonowanie Sieci między posiedzeniami Komitetu Sterującego oraz przedkłada propozycje działań Komitetu.

W skład Rady Wykonawczej wchodzi: Przewodniczący ENCJ oraz trzy osoby imiennie wyznaczone przez Komitet Sterujący spośród swoich członków. Na spotkaniu Komitetu Sterującego w dniu 7 lipca 2008 r., poza Przewodniczącym ENCJ Johnem Thomasem, do Rady Wykonawczej powołano: panią Gracieuse Lacoste (Francja), panią Teresę Flemming-Kuleszę (Polska) oraz pana Javier Laorden (Hiszpania). Przygotowano również harmonogram kolejnych spotkań Komitetu Sterującego oraz Rady Wykonawczej. Jedno z nich, zaplanowane na marzec 2009 roku, odbędzie się w Warszawie, pozostałe w Brukseli i Walencji, zaś Zgromadzenie Ogólne ENCJ w 2009 roku zostanie zwołane w Bukareszcie.

Kolejne spotkanie Komitetu Sterującego odbyło się 24 października 2008 r. w Brukseli. W spotkaniu udział wziął Wiceprzewodniczący KRS - pan sędzia Ryszard Pęk oraz pani sędzia Teresa Flemming-Kulesza. Na spotkaniu omawiano sprawy Biura Stałego, w tym kwestie związane z zatrudnieniem asystenta Biura Stałego oraz z możliwością odbycia stażu w Biurze Stałym przez pracowników Rad Sądownictwa krajów członkowskich ENCJ. Kolejnym ważnym punktem było przygotowanie mającego odbyć się w przyszłym roku Zgromadzenia Ogólnego.

Spotkania Rady Wykonawczej odbyły się 25 września oraz 12 grudnia 2008 r. w Brukseli, w obu spotkaniach udział wzięła pani sędzia Teresa Flemming-Kulesza. Na spotkaniach omawiano sprawy finansowe Biura, sprawy pracowników Biura oraz kwestie związane z oficjalnym otwarciem Biura. Ustalono również kto przewodniczy każdej ze Stałych Komisji. Komisje te zostały utworzone przez Zgromadzenie Ogólne na wniosek Komitetu Sterującego zgodnie z art. 9 § 3 Statutu ENCJ w celu wzmocnienia współpracy w ramach ENCJ. Zgodnie z art. 13 §3 Statutu, każdej z 3 Komisji przewodniczy jeden członek Rady Wykonawczej. Pani sędzia Flemming-Kulesza została przewodniczącą Komisji Spraw Wewnętrznych, pani Gracieuse Lacoste przewodniczy Komisji ds. Polityk UE, a pan Miguel Carmona Ruano (zmienił on pana Javier Laordena w hiszpańskiej Radzie) Komisji ds. Komunikacji. Docelowo w skład każdej Komisji, oprócz przewodniczących, wejdzie według zgłoszenia po 5 Rad Sądownictwa z krajów członkowskich ENCJ.

W dniu 2 grudnia 2008 r. na spotkaniu Komisji ds. Polityk UE w Brukseli, w którym udział wzięła pani sędzia Irena Piotrowska – Szef Biura KRS oraz specjalista w Biurze KRS - pani Karolina Janson-Ernert, zajęto się opracowaniem wspólnego stanowiska

ENCJ odnoszącego się do programu sztokholmskiego, w którym ma być zawarta przyszła polityka UE w zakresie wymiaru sprawiedliwości.

3) W drugiej połowie 2008 roku Krajowa Rada Sądownictwa ściśle współpracowała z członkami Sieci ENCJ w ramach grup roboczych: *Sądownictwo karne w UE*, *Wzajemne Zaufanie* oraz *Zaufanie Publiczne*. Koordynację prac tej ostatniej grupy powierzono Polsce. W dniu 27 października 2008 r. odbyło się w Warszawie kolejne spotkanie grupy roboczej *Zaufanie Publiczne*, którego organizację koordynowała pani sędzia Irena Piotrowska. Zostali na nie zaproszeni eksperci z dziedziny socjologii: pani prof. Grażyna Skąpska oraz pan dr Grzegorz Bryda. Rozmawiano o szczegółach tworzonego kwestionariusza będącego podstawą do przeprowadzenia ogólnopolskiego badania opinii publicznej na temat zaufania publicznego do sędziów i sądów. W przyszłości może on zostać wykorzystany do stworzenia ogólnoeuropejskiego kwestionariusza oraz opracowania barometru zaufania publicznego do wymiaru sprawiedliwości. Następne spotkanie grupy roboczej *Zaufanie Publiczne* zaplanowano na 16 lutego 2009 r.

Spotkanie grupy roboczej *Sądownictwo karne w UE* odbyło się 26 września 2008 r. w Londynie. KRS reprezentował Wiceprzewodniczący, pan sędzia Roman Kęska. Spotkanie grupy *Wzajemne zaufanie* odbyło się 1 grudnia 2008 r. w Brukseli, w spotkaniu udział wzięła pani sędzia Irena Piotrowska – Szef Biura KRS oraz specjalista w Biurze KRS – pani Karolina Janson-Ernert. Tematem, który przewijał się w pracach grup roboczych była transparentność oraz różne aspekty zaufania: zaufanie społeczeństwa do wymiaru sprawiedliwości oraz zaufanie sędziego z jednego kraju do orzeczeń sędziego z innego kraju.

Karolina Janson-Ernert